

Jest wizja dla Wielkiej Żuławy. Poznaj tę koncepcję - i zobacz wizualizację

data aktualizacji: 2025.09.04

Miejsce kontaktu z naturą - ale też ze sztuką czy rozrywką. Dziś na portalu Info Iława, w ramach toczącej się w naszym mieście debaty o możliwościach wykorzystania potencjału wyspy Wielka Żuława, prezentujemy wizję i pomysły magistra architektury krajobrazu Mateusza Lipskiego, który właśnie największej wyspie śródlądowej w Polsce poświęcił swoją pracę magisterską.

Wykorzystał akademicką wiedzę, ale też wielokrotnie odwiedził wyspę, a nawet przeprowadził z iławianami ankietę na temat ich oczekiwań w zakresie możliwego zagospodarowania Wielkiej Żuławy. Tak w roku 2023 powstała - wysoko oceniona na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie - „Koncepcja zagospodarowania przestrzennego wyspy Wielka Żuława w Iławie”. Dziś przybliżamy Wam jej główne założenia i prezentujemy wizualizację.

To nie gotowy projekt i zatwierdzone rozwiązania - ale z pewnością solidna garść inspiracji do rozważenia przez władze i mieszkańców; doskonały materiał do kontynuowania debaty o przyszłości Wielkiej Żuławy. Kto wie, może przynajmniej niektóre elementy koncepcji, nad którą prace trwały wiele miesięcy, faktycznie przełożą się na przyszłe rozwiązania na wyspie? Warto rozmawiać - tym bardziej że na forum iławskiego samorządu toczy się obecnie debata o możliwości zaprojektowania mostu na Wielką Żulawę.

- Pochodzę z okolic Kolna, ale w okresie studiów mieszkałem w Olsztynie - opowiada nam o sobie autor prezentowanej koncepcji Mateusz Lipski. **- W tym czasie nawiązałem też pewne relacje z Iławą. Głównie za sprawą promotora mojej pracy dr. Mariusza Antolaka, który pochodzi z Iławy. Pracowaliśmy m.in. nad koncepcją zagospodarowania placu starego miasta. Później, gdy szukałem tematu mojej pracy magisterskiej, dr Antolak podpowiedział mi wyspę. Zależało mi na obszernym, dzikim terenie, który pozwoli trochę „popuścić wodze fantazji” i sięgnąć po kreatywne rozwiązania. To było to!** - opowiada.

NIE RUSZAĆ WYSPY? A JEŚLI RUSZAĆ - TO BEZ „BETONOZY”

Prace trwały przez kilka miesięcy na przełomie lat 2022 i 2023. W tym czasie autor koncepcji wielokrotnie gościł na Wielkiej Żuławie. Uczestniczył m.in. w wycieczce po wyspie zorganizowanej przez Michała Młotka i Dariusza Paczkowskiego - **w ten sposób uczestnicy tej wyprawy stali się respondentami jego badania na temat wyspy**; ankieta z sierpnia 2023, w której wzięły udział 43 osoby, została później uzupełniona o wyniki badania przeprowadzonego online. Łącznie odpowiedzi było 100.

- Przyznam, że pojawiło się sporo głosów, aby najlepiej „w ogóle nie dotykać wyspy” i pozostawić ją w takim kształcie, w jakim jest obecnie - mówi Mateusz Lipski. **- Duża część mieszkańców wyrażała oczekiwanie, aby - w przypadku dążenia do zagospodarowania wyspy - ingerencja nie była nadmierna. Myślę, że iławianie nie chcieliby tutaj ciasnej zabudowy i tzw. betonowania wyspy.**

Uwagę zwraca też fakt, że zdecydowana większość respondentów odwiedza Wielką Żuławę bardzo rzadko, co wskazuje na potrzebę jej uatrakcyjnienia, a z drugiej strony jest odzwierciedleniem doświadczanych trudności komunikacyjnych - duża część uczestników badania przyznała, że po prostu trudno jest się dostać na wyspę.

Według uczestników badania (95%) najcenniejsze na wyspie są jej walory przyrodnicze i w projekcie zagospodarowania wyspy powinno to zostać w szczególności uwzględnione (90%).

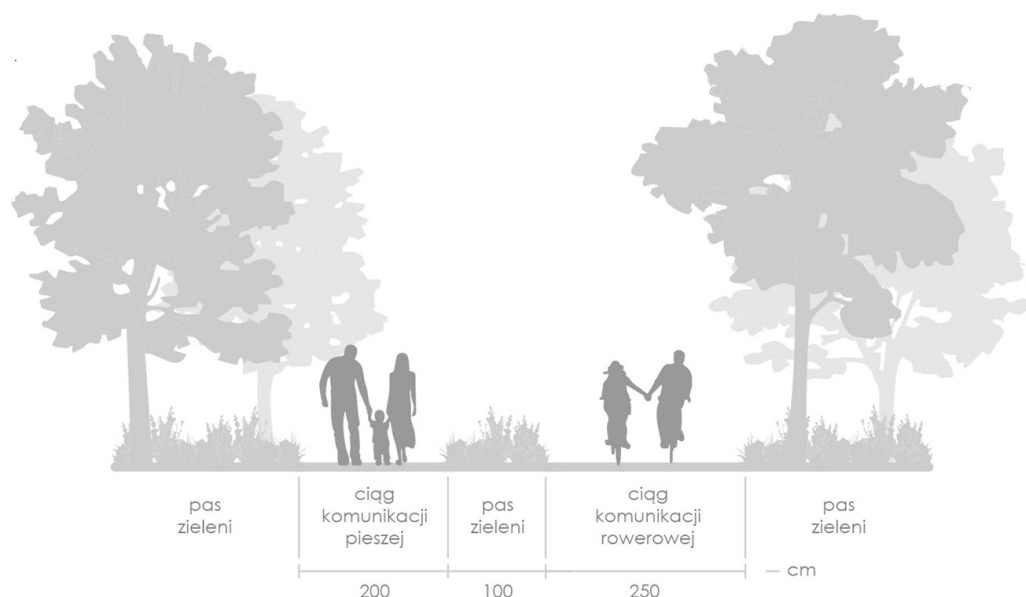
- Wzięłem te oczekiwania pod uwagę, ale jednocześnie zaproponowałem własne pomysły i inspiracje. Sądzę, że powstała koncepcja, której kluczowym elementem jest szacunek dla istniejącego ekosystemu wyspy przy jednoczesnym promowaniu rozwiązań zrównoważonej turystyki - mówi autor. - Dążyłem do zachowania równowagi pomiędzy ochroną przyrody a potrzebami człowieka.

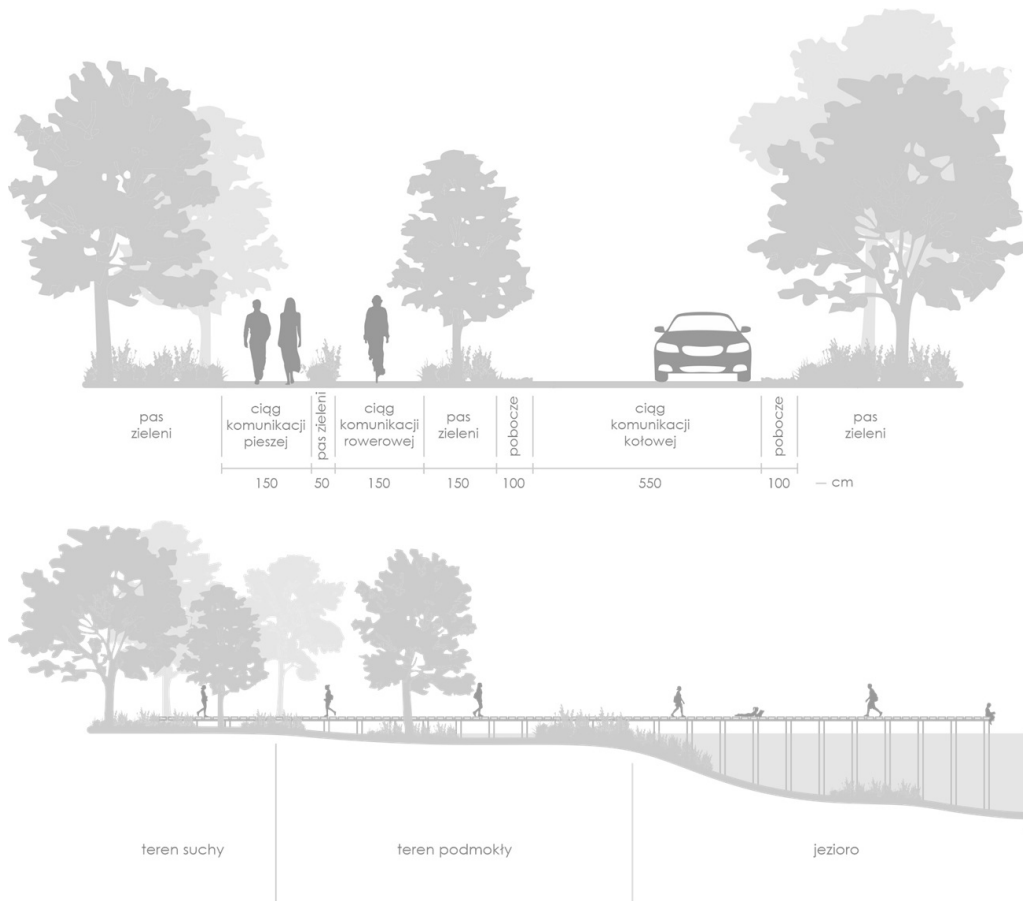
NA SPACER I ROWER - ALE TEŻ... NA WYDARZENIE

W swojej koncepcji Mateusz Lipski skupił się na opracowaniu **ciągów komunikacyjnych - pieszych, rowerowych i samochodowych** (przy założeniu, że ruch pojazdów jest ograniczany); uwagę zwraca, że wszystkie oddzielone są od siebie pasami buforowej zieleni i wykonane z nawierzchni mineralnej. Częścią infrastruktury komunikacyjnej miałyby być **także drewniane kładki przechodzące w pomosty**, umożliwiające dostęp do terenów podmokłych, przybrzeżnych. Ale autor wyznaczył też na wyspie miejsca do obcowania z przyrodą... i ze sztuką oraz rozrywką. Czytelne wskazanie lokalizacji wszystkich zaplanowanych atrakcji nie jest możliwe w artykule - dlatego mapę wyspy z zaznaczonymi strefami i funkcjami załączamy do artykułu (zobacz plik PDF na dole strony).

Rozwiązania komunikacyjne na wyspie. Ciągi piesze, rowerowe, samochodowe (przy ograniczonym ruchu). Również: drewniane kładki przechodzące w pomosty o nieregularnych kształtach.

Wszystkie załączniki graficzne pochodzą z pracy pt. "Koncepcja zagospodarowania przestrzennego wyspy Wielka Żuława w Iławie" autorstwa Mateusza Lipskiego.

Tutaj natomiast cytujemy fragment pracy, gdzie autor omawia proponowany sposób wykorzystania poszczególnych części wyspy:

Ze względu na powierzchnię terenu projektowanego obszar podzielono na 6 stref: strefę kulturową, wypoczynku czynnego i biernego, strefę noclegową, strefę głównego ciągu komunikacyjnego oraz strefę spacerowo – wypoczynkową.

Strefę głównego ciągu komunikacyjnego wyznaczają główne szlaki komunikacji kołowej oraz towarzyszące jej ciągi piesze i rowerowe. Są to ciągi doprowadzające do wszystkich innych stref na terenie wyspy.

W południowej części wyspy zlokalizowano strefę informacyjną. Jest to strefa, w której planuje się stworzenie mostu, będącego łącznikiem wyspy z miastem.

W południowo-wschodniej części terenu projektowanego znajdują się ośrodki wypoczynkowe, które były

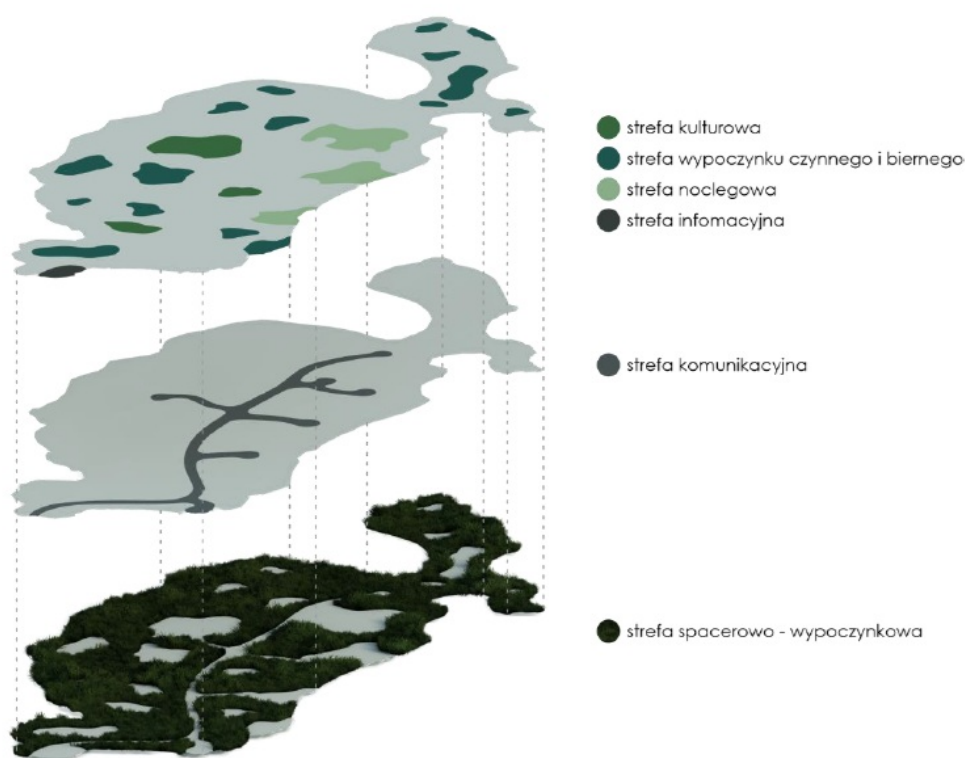
wyznacznikiem do stworzenia stref noclegowych. Są to strefy, gdzie odwiedzający wyspę mogą zatrzymać się na noc oraz skorzystać z istniejących tam restauracji.

W koncepcji wyszczególniono również 3 strefy kulturowe. To zamknięte przestrzenie przeznaczone do organizacji różnych wydarzeń organizowanych przez miasto, występów lokalnych artystów oraz innych atrakcji.

Na całym terenie wyspy zaprojektowano liczne strefy wypoczynku biernego i czynnego. Strefy te charakteryzują się licznymi obiektami do aktywnego i biernego spędzania czasu, gdzie każda ze stref charakteryzuje się innymi rozwiązaniami i elementami, aby przyciągnąć do siebie odwiedzających.

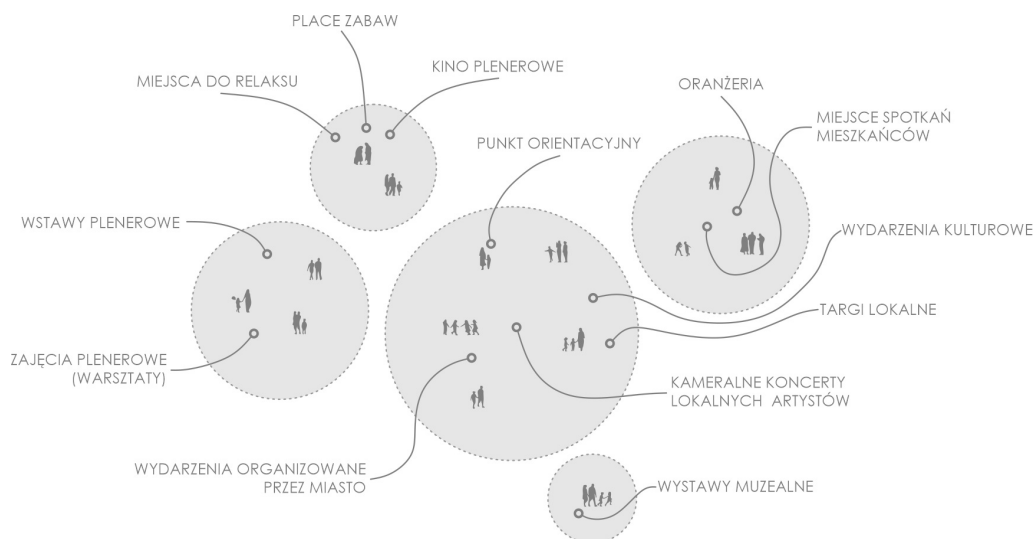
Pozostała część terenu wyspy to obszary zieleni nieurządzonej skromnie zagospodarowane jako teren spacerowo-wypoczynkowy.

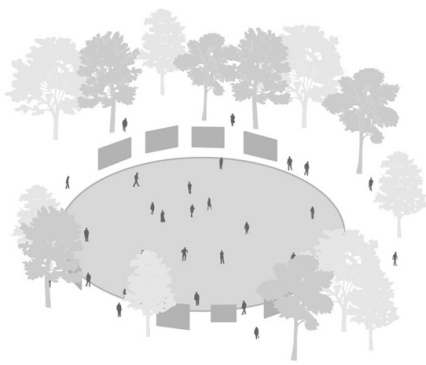
Proponowany układ funkcjonalno-przestrzenny wyspy.

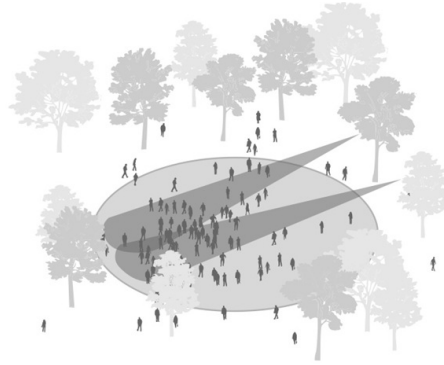
Koncepcja zakłada utworzenie na wyspie **łak kwietnych** – w miejscach, gdzie dzisiaj dominuje śliwa. Wyspa stałaby się również miejscem aktywności kulturalnej. **Koncerty, wystawy, wystąpienia publiczne, festiwale, warsztaty, targi** albo edukacja przyrodnicza – to możliwe sposoby wykorzystania tej przestrzeni, pomyślanej jako **układ mniejszych i większych pięciu okręgów ze "ścianami" z pokrytych bluszczem siatek** – stwarzających wrażenie, że znajdujemy się we wnętrzu. Rozmieszczenie okręgów pozwoliłoby zarówno na organizację małych, kameralnych wydarzeń, jak i łączne wykorzystanie "kręgów" na potrzeby większych wydarzeń. Największy okrąg pomieściłby nawet 1 500 osób – a więc w grę wchodzi organizacja imprezy masowej.

Układ kilku kręgów i możliwe sposoby wykorzystania tej przestrzeni na aktywność kulturalną.

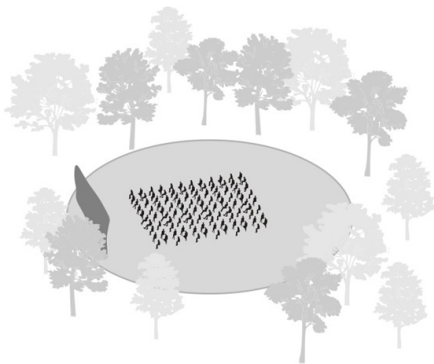

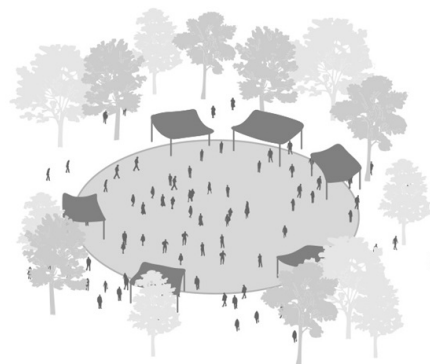
wystawa plenerowa

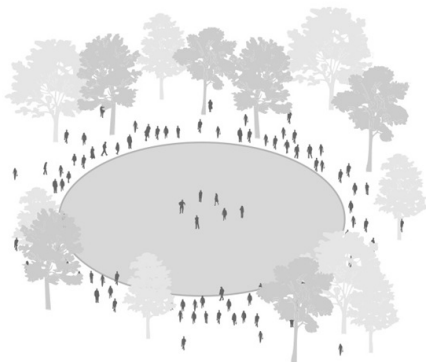
koncert

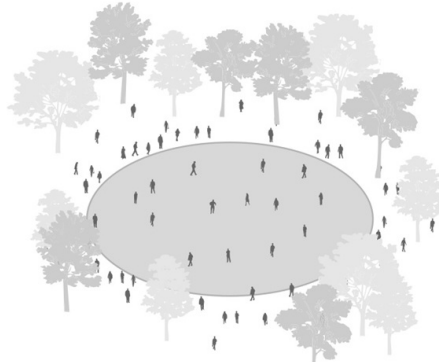
kino plenerowe

lokalne targi

teatr plenerowy

lodowisko

Do odwiedzania tej przestrzeni miałyby zachęcać także **oranżeria, place zabaw, czy plenerowe kino**, a zimą – może nawet lodowisko.

Informacyjne tablice – to z kolei zaplanowany element edukacji przyrodniczej, a rozmieszczone na terenie całej wyspy **ławki w formie drewnianych podestów** – element propozycji biernego wypoczynku. Na wyspie znalazłoby się też **miejsce na urządzenie ogniska**. A przed warunkami atmosferycznymi chroniłoby **altany**, również wyposażone w ławki, gdzie można byłoby poczytać albo zjeść posiłek. Nie wzięłeś prowiantu? To nic, przy ciągach komunikacyjnych zaplanowano **automaty z jedzeniem**.

Ponadto, w północnej części wyspy zaplanowano **amfiteatr**. Obiekt powstałby przy wykorzystaniu naturalnego ukształtowania terenu, przybierając formę umieszczonych na kolejnych tarasach kamiennych siedzisk.

Komunikację na wyspę zaplanowano w formie kolejki, ze stacją początkową w okolicy stadionu miejskiego.

A na ofertę wyspy, zarówno dla mieszkańców, jak i turystów, złożyłyby się jeszcze punkty widokowe, pola namiotowe, czy wypożyczalnia rowerów i sprzętu wodnego.

- Sądzę, że wyspa, pozostawiona sama sobie, zdziczeje, a jej potencjał pozostanie w dużym stopniu niewykorzystany - podsumowuje, przedstawiając swoje zdanie, autor koncepcji. - Mam nadzieję, że moje pomysły okażą się przydatne i inspirujące. Przy tym trzeba pamiętać, że jest to praca akademicka - w tych realiach czasem projektuje się "z głową w chmurach", bez dużych ograniczeń dotyczących kosztów realizacji takiej koncepcji. Natomiast uwzględnia ona obowiązujące dokumenty planistyczne, w tym te dotyczące obszarów chronionych. Sam będę z ciekawością śledził przyszłość Wielkiej Żuławy, w końcu to temat mojej magisterskiej pracy!

Red. kontakt@infoilawa.pl.

Koncepcja i wizualizacja: Mateusz Lipski.

~~galeriaspc~~10857~~

Źródło:

<https://www.infoilawa.pl/aktualnosci/item/79363-jest-wizja-dla-wielkiej-zulawy-poznaj-te-koncepcje-i-zobacz-wizualizacje>